

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrástilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: S. k. d. B.**, zastoupena JUDr. Zdeňkou Fialovou, advokátkou, se sídlem Smetanova 17, Brno, proti **žalovanému: Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj**, Katastrální pracoviště Vyškov, se sídlem II. odboje 1, Vyškov, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 31 Ca 60/2004 – 19 ze dne 30. 9. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Katastrální úřad pro Jihomoravský kraj se sídlem v Brně, Katastrální pracoviště Vyškov, dne 30. 1. 2004 pod sp. zn.: V – 4224/2003 – 712/1 ve věci účastníků S. k. d. B. a M. B. vydal rozhodnutí o přerušení řízení ve věci vkladu vlastnického práva do katastru nemovitosti na základě hospodářské smlouvy o převodu vlastnictví ze dne 30. 12. 1991. V odůvodnění svého rozhodnutí katastrální úřad uvedl, že podle vyjádření navrhovatele – S. k. d. v B. probíhá v této věci řízení u Krajského soudu v Brně. Z tohoto důvodu katastrální úřad posoudil tuto skutečnost jako předběžnou otázku a řízení přerušil podle § 29 odst. 1 správního řádu do doby pravomocného rozhodnutí soudu v této věci.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Brně usnesením ze dne 30. 9. 2004, č. j. 31 Ca 60/2004 – 19, tak, že žalobu odmítl a vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění svého usnesení uvedl, že žalobou je napadeno správní rozhodnutí, kterým nebylo rozhodováno meritorně,

tedy rozhodnutí, kterým nebylo autoritativně rozhodováno ve věcech práv a povinností jeho adresátů. Jde pouze o individuální správní akt, kterým se upravuje průběh řízení a v jeho důsledku tedy nemůže dojít ke změně hmotněprávního postavení dotčených osob. Po citaci ustanovení § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), krajský soud poukázal na to, že jestliže jsou žalobou napadána správní rozhodnutí, kterými nebyly zakládány, měněny, rušeny nebo závazně určovány veřejná subjektivní práva a povinnosti jeho adresáta – žalobce (§ 2 s. ř. s.), jde o rozhodnutí, která soudu přezkoumávat nepřísluší. Tak je tomu i v případě projednávané věci, kdy žalobou bylo napadeno soudně nepřezkoumatelné rozhodnutí, takže jde o situaci, kdy není splněna jedna z podmínek řízení – existence předmětu řízení – správního rozhodnutí ve smyslu legislativní zkratky uvedené v § 65 odst. 1 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že tento nedostatek je neodstranitelný, krajskému soudu nezbylo, než ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. návrh na zahájení řízení odmítnout.

Proti uvedenému usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., když tvrdí, že rozhodnutí o odmítnutí žaloby je nezákonné. Stěžovatel je toho názoru, že katastrální úřad neměl návrh na vklad řešit přerušením řízení. Kromě odkazu na právní argumentaci uvedenou ve správní žalobě stěžovatel poukazuje na fakt, že v řízení o určení vlastnického práva k nemovitostem, které bylo vedeno v I. stupni u Okresního soudu ve Vyškově pod sp. zn. 6 C 288/2001 a v němž probíhá odvolací řízení u Krajského soudu v Brně, navrhl přerušení odvolacího řízení do pravomocného rozhodnutí katastrálního úřadu o vkladu. Odvolací soud dosud o návrhu na přerušení civilního odvolacího řízení nerozhodl, ale podle stěžovatele lze předpokládat kladné rozhodnutí. Stěžovatel je při předpokladu kladného rozhodnutí odvolacího soudu o přerušení řízení veden základní logikou, která spočívá na základu, že pokud krajský soud v civilním řízení o určení vlastnictví nepřeruší odvolací řízení pro dobu pravomocného rozhodnutí o vkladu katastrálním úřadem a zároveň bude existovat přerušení vkladového řízení katastrálním úřadem, bude stěžovateli procesním postupem soudu a katastrálního úřadu odňata možnost napravit nedostatek registrace hospodářské smlouvy z 30. 12. 1991. Stěžovatel tak bude v patové situaci, neboť neexistence registrace hospodářské smlouvy je prvostupňovým soudem v řízení o určení vlastnictví k nemovitostem tvrzeným důvodem pro neplatnost smlouvy. Stěžovatel by tak byl zkrácen na svých ústavním pořádkem chráněných právech domáhat se potvrzení vlastnického práva k nemovitostem. Za situace, že rozhodnutí katastrálního úřadu o přerušení řízení bude příčinou pro pozbytí vlastnických práv stěžovatele k nemovitostem, je stěžovatel názoru, že tímto rozhodnutím o přerušení řízení přímo dojde ke změně hmotněprávního postavení stěžovatele, neboť vlastnické právo je bezpochyby hmotným občanskoprávním právem stěžovatele. V tom podle stěžovatele spočívá tvrzená nezákonnost napadeného usnesení krajského soudu.

Stěžovatel rovněž zvažuje, zda vůči katastrálnímu úřadu neuplatnit v souladu s § 79 s. ř. s. správní žalobu na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Stěžovatel má za to, že katastrální úřad si mohl úvahu o předběžné otázce, tj. zda je stěžovatel vlastníkem nemovitosti na základě platné a účinné hospodářské smlouvy učinit sám. Stěžovatel proto navrhuje, aby usnesení Krajského soudu v Brně z 30. 9. 2004, č. j. 31 Ca 60/2004 – 19, bylo zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a neshledal kasační stížnost důvodnou.

Nejvyšší správní soud je ve shodě s krajským soudem toho názoru, že žalobou bylo napadeno správní rozhodnutí, kterým nebyly zakládány, měněny, rušeny nebo závazně určovány veřejná subjektivní práva a povinnosti stěžovatele, takže jde o rozhodnutí, které soudu přezkoumávat nepřísluší. Krajský soud proto postupoval správně, když ve smyslu § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. žalobu odmítl. V této souvislosti lze rovněž poukázat na usnesení Ústavního soudu ze dne 1. 10. 1998, sp. zn. IV ÚS 170/98, podle něhož rozhodnutím o přerušení správního řízení, i když se tímto rozhodnutím do jisté míry mění stěžovatelova procesní pozice, nejsou ještě dotčena jeho hmotněprávní oprávnění či povinnosti, natož pak práva zaručená Ústavou České republiky. K takovému zásahu může dojít až rozhodnutím ve věci samé, proti němuž je právo na soudní ochranu zaručeno.

K otázce důvodnosti přerušení řízení ve věci vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí na základě hospodářské smlouvy o převodu vlastnictví ze dne 30. 12. 1991 lze uvést následující:

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných práv k nemovitostem, se do katastru nemovitostí zapisuje mimo jiné i vlastnické právo; zápisem se podle odst. 3 téhož ustanovení rozumí vklad, záznam, poznámka nebo jejich výmaz. Vlastnické právo se zapisuje do katastru nemovitostí zápisem vkladu práva nebo výmazu (§ 2 odst. 1 citovaného zákona), vlastnické právo vzniká, mění se nebo zaniká dnem vkladu do katastru, přičemž právní účinky vkladu vznikají na základě pravomocného rozhodnutí o jeho povolení ke dni, kdy návrh na vklad byl doručen katastrálnímu úřadu (§ 2 odst. 2, 3 citovaného zákona). Na řízení o povolení vkladu se vztahuje zákon o správním řízení, pokud zákon o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem nestanoví jinak (§ 3 odst. 2 citovaného zákona). Podle § 5 odst. 1 písm. e) zákona č. 265/1995 Sb. katastrální úřad v řízení o povolení vkladu před svým rozhodnutím zkoumá (mimo jiné), zda účastníci řízení jsou oprávněni nakládat s předmětem právního úkonu. Zákon č. 344/1992 Sb., katastrální zákon, v § 2 stanoví, že součástí katastru je evidence vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem. Podle § 1 odst. 3 téhož zákona je katastr zdrojem informací, které slouží mimo jiné k ochraně práv k nemovitostem, katastr je veřejný (§ 21 odst. 1 katastrálního zákona). Vklad věcného práva k nemovitosti má konstitutivní účinky, způsobuje vznik, změnu či zánik věcněprávního vztahu k nemovitostem evidovaným v katastru. Věcněprávní účinky kupní smlouvy nastávají poté, co bylo pravomocně rozhodnuto o povolení vkladu vlastnického práva k dotčeným nemovitostem. Rozhodnutí o povolení vkladu věcného práva do katastru je tedy výsledkem, jemuž předcházelo správní řízení spravující se správním řádem (viz shora citované ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb.). Tímto rozhodnutím, jak přiléhavě uvedl Ústavní soud v rozhodnutí sp. zn. IV ÚS 48/97, se dovršuje proces směřující ke vzniku, změně nebo zániku věcného práva k nemovitosti, jak to odpovídá vůli účastníků vyjádřeném v písemném vyhotovení smlouvy. Katastrální úřad má přitom za povinnost před rozhodnutím zkoumat, a to ke dni podání návrhu na vklad, zda určité skutečnosti nebrání navrhovanému vkladu, mezi těmito skutečnostmi (§ 5 odst. 1 písm. e/ zákona č. 265/1992 Sb.) se nachází i přezkum toho, zda účastníci řízení jsou oprávněni nakládat s předmětem právního vztahu. Věcněprávní vztah se prokazuje tzv. nabývacím titulem, přičemž správnost těchto údajů zapsaných v katastru nemovitostí se předpokládá (§ 11 zákona č. 265/1992 Sb. stanoví, že ten, kdo vychází ze zápisu učiněného po 1. 1. 1993, je v dobré víře, že stav katastru odpovídá skutečnému stavu věci, ledaže musel vědět, že stav zápisů v katastru neodpovídá skutečnosti).

V projednávané věci katastrální úřad, jenž zahájil správní řízení o povolení vkladu práva k nemovitostem, ke dni podání návrhu na povolení vkladu práva zjistil, že se již vede

(bylo zahájeno) občanskoprávní řízení, jehož předmětem je určení neplatnosti smlouvy, která představovala nabývací titul, a dále určení vlastnictví k nemovitostem dotčeným návrhem na povolení vkladu (tyto údaje jsou obsaženy ve správní žalobě stěžovatele). Předběžnou je otázka, na jejímž posouzení závisí rozhodnutí, přičemž k jejímu posouzení není správní orgán, který vede správní řízení, příslušný. Určení, kdo je vlastníkem nemovitosti, která je zcizována, a to na základě podané určovací žaloby v občanskoprávním řízení u soudu, a k níž má být povolen vklad, poskytuje odpověď na otázku, zda vlastník zapsaný v katastru nemovitosti je oprávněn nakládat s předmětem právního úkonu, tedy na otázku, kterou je katastrální úřad povinen si položit, avšak není oprávněn o ní rozhodnout; podle § 29 odst. 1 správního řádu účinného do 31. 12. 2005 správní orgán přeruší řízení, jestliže bylo zahájeno řízení o předběžné otázce. Pokud za shora uvedených skutkových okolností katastrální úřad přerušil řízení o povolení vkladu vlastnického práva, a to do doby, než bude výrokem soudu postaveno najisto, komu svědčí vlastnické právo k dotčeným nemovitostem, postupoval v souladu se správním řádem a nevybočil ani ze striktně mu vymezených hledisek v § 5 odst. 1 zákona č. 265/1992 Sb., neboť nezkoumal platnost příslušné smlouvy, nýbrž pouze listinu, na základě které má být vklad povolen, a to pouze z hledisek uvedených v citovaném ustanovení. Řízení o povolení vkladu proto bylo přerušeno zákonným způsobem, lhůty po dobu přerušování řízení neběží a stav řízení nelze hodnotit jako stav nečinnosti ze strany žalovaného.

Obdobnými otázkami, jaké řešil Nejvyšší správní soud v tomto řízení, se zabýval rovněž Ústavní soud (sp. zn. II ÚS 94/99), přičemž ve svém nálezu ze dne 25. 1. 2000 dospěl k obdobným závěrům, jaké vyložil zdejší soud v tomto rozsudku.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by rozhodnutí krajského soudu bylo nezákonné, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1, 7 ve vztahu k § 120 s. ř. s. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto mu právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřisluší, to by náleželo žalovanému – poněvadž však ze soudního spisu Nejvyšší správní soud nezjistil žádné náklady, které by převýšily náklady běžné administrativní činnosti žalovaného, rozhodl, že mu právo na náhradu nákladů nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu